

XÁC ĐỊNH CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG VÀ ĐIỀU KIỆN ĐỂ PHÁT TRIỂN THỂ DỤC THỂ THAO QUẦN CHÚNG

Lộc Đình Cường*, Đỗ Hữu Ngọc*
Nguyễn Cẩm Ninh**

Tóm tắt:

Thông qua sử dụng các phương pháp nghiên cứu: Phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu; phương pháp phỏng vấn; phương pháp quan sát sự phạm và phương pháp toán học thống kê, đề tài đã đi sâu nghiên cứu các yếu tố ảnh hưởng và điều kiện để phát triển thể dục thể thao quần chúng. Đây là một trong những cơ sở quan trọng để đề xuất định hướng và giải pháp phát triển Thể dục thể thao quần chúng bền vững.

Từ khóa: Yếu tố ảnh hưởng, điều kiện, thể dục thể thao quần chúng,...

Identify the affecting factors and conditions for the development of mass sports

Summary:

Through the use of research methods: Methods of analysis and synthesis of documents; interview method; pedagogical observation methods and statistical mathematical methods, the topic has studied the affecting factors and conditions for the development of mass sports. This is one of the important bases to propose orientations and solutions for sustainable sports development.

Keywords: Affecting factors, conditions, physical training and sports,...

ĐẶT VẤN ĐỀ

Phát triển thể dục thể thao (TDTT) luôn là một chủ trương lớn của Đảng và Nhà nước ta. Ngay từ khi nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa non trẻ mới ra đời, công tác TDTT, nâng cao sức khỏe cho nhân dân đã được Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh rất quan tâm. Quan điểm của Đảng ta luôn xác định việc đầu tư cho thể dục thể thao là đầu tư cho con người, cho sự phát triển của đất nước.

Thời gian qua, tuy TDTT quần chúng đã đạt được những thành tích nhất định song vẫn còn không ít những hạn chế. Do đó, nghiên cứu các yếu tố ảnh hưởng và điều kiện để phát triển TDTT quần chúng là vấn đề mang tính cấp thiết, là căn cứ quan trọng để đưa ra những giải pháp phát triển TDTT quần chúng bền vững.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Quá trình nghiên cứu sử dụng các phương pháp sau: Phương pháp phân tích và tổng hợp

tài liệu; phương pháp phỏng vấn tọa đàm; phương pháp quan sát sự phạm và phương pháp toán học thống kê.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

1. Cơ sở lý luận và thực tiễn xác định các yếu tố ảnh hưởng và điều kiện để phát triển TDTT quần chúng

Thông qua nghiên cứu tổng hợp các tài liệu liên quan đến TDTT quần chúng;

Thông qua tọa đàm, hội thảo xin ý kiến của các nhà khoa học, các chuyên gia về lĩnh vực phát triển TDTT quần chúng;

Thông qua điều tra thực trạng phát triển TDTT quần chúng, đề tài đã xác định các nhóm yếu tố ảnh hưởng và điều kiện để phát triển TDTT quần chúng bao gồm:

- Đường lối chính sách;
- Nguồn lực con người;
- Kinh tế, xã hội;
- Cơ sở hạ tầng.

*TS, **PGS.TS, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

Bảng 1. Kết quả phỏng vấn xác định yếu tố ảnh hưởng đến sự phát triển TDTT quần chúng

TT	Các yếu tố ảnh hưởng	Điểm trung bình		χ^2
		Nhà quản lý (n=30)	Cán bộ thực thi (n=60)	
	Đường lối chính sách			
1	Hệ thống văn bản quy phạm pháp luật về TDTT	2.67	2.53	1.25
2	Công tác tuyên truyền vận động người dân tham gia	2.77	2.8	1.14
3	Chế độ đãi ngộ, lương đối với cán bộ TDTT	2.57	2.6	1.15
4	Số giải thể thao tổ chức trong năm	2.53	2.6	1.19
5	Hệ thống các giải thi đấu thể thao của địa phương	2.6	2.55	1.17
6	Sự tham gia của cả hệ thống chính trị theo đúng quan điểm, đường lối, chính sách, pháp luật của Đảng và nhà nước về TDTT	2.13	2.17	1.14
	Nguồn lực con người			
1	Cán bộ quản lý TDTT	2.1	2.17	1.19
2	Cán bộ chuyên trách TDTT	2.63	2.6	1.16
3	HLV các môn thể thao	2.17	2.1	1.18
4	Giáo viên TDTT	2	2.07	1.21
5	Cố công tác viên, hướng dẫn viên TDTT	2.87	2.9	1.13
6	Trình độ chuyên môn của cán bộ quản lý TDTT	2.17	1.87	2.35
7	Trình độ chuyên môn của cán bộ chuyên trách TDTT	2.57	2.53	1.23
8	Trình độ chuyên môn của HLV	1.93	1.8	2.11
9	Trình độ chuyên môn của giáo viên	2.17	2.23	1.2
10	Trình độ chuyên môn của công tác viên, hướng dẫn viên	2.87	2.9	1.16
11	Mức độ nhiệt huyết của cán bộ TDTT	2.6	2.57	1.15
	Kinh tế, xã hội			
1	Điều kiện kinh tế của người tham gia tập luyện	2.23	2.2	1.17
2	Đặc thù công việc của người tham gia tập luyện	2.6	2.53	1.23
3	Mức độ nhận thức của người dân về giá trị, tác dụng của TDTT	2.87	2.93	1.25
4	Tình trạng sức khỏe của người tham gia tập luyện	2	1.83	1.92
5	Truyền thống tập luyện thể thao của địa phương	1.97	2.13	1.95
6	Quỹ thời gian nhàn rỗi của người dân	2.17	2.27	1.72
7	Thành tích đạt được của các môn thể thao	2.57	2.6	1.16
8	Truyền thống văn hóa, lịch sử của vùng miền	2.23	2.13	1.69
	Cơ sở hạ tầng			
1	Hệ thống sân tập của từng môn thể thao	2.6	2.6	
2	Chất lượng các công trình phục vụ cho hoạt động TDTT	2.57	2.53	1.15
3	Số lượng các công trình phục vụ cho hoạt động TDTT	2.9	2.93	1.14
4	Số lượng sân vận động, nhà thi đấu đa năng	2.07	2.17	1.72
5	Mức độ đáp ứng nhu cầu của các công trình thể thao	2.6	2.63	1.16
6	Kinh phí hàng năm đầu tư cho TDTT	2	2.07	1.24
7	Nguồn huy động kinh phí cho hoạt động TDTT	2.63	2.6	1.17
8	Sự tham gia của các doanh nghiệp	2.87	2.7	2.03

Bảng 2. Kết quả phỏng vấn các nhà quản lý TDTT về xác định điều kiện để phát triển TDTT quần chúng (n=30)

TT	Điều kiện để phát triển TDTT quần chúng	Tổng điểm	Tỉ lệ %
	Đường lối chính sách		
1	Có hệ thống văn bản chỉ đạo nhất quán	87	96.67
2	Thường xuyên thực hiện công tác tuyên truyền hiệu quả đến từng người dân	88	97.78
3	Đảm bảo thu nhập cho những người làm công tác TDTT	85	94.44
4	Thành lập được hệ thống thi đấu các môn thể thao tại địa phương	85	94.44
5	Có chiến lược phát triển môn thể thao đặc trưng theo vùng miền	86	95.56
6	Thực hiện tốt công tác xã hội hóa TDTT	60	66.67
	Nguồn lực con người		-
1	Đảm bảo có đủ đội ngũ cán bộ TDTT	61	67.78
2	Đảm bảo có đủ Cán bộ chuyên trách TDTT	87	96.67
3	Đủ HLV các môn thể thao	64	71.11
4	Đủ Giáo viên TDTT	61	67.78
5	Đủ số cộng tác viên, hướng dẫn viên TDTT	88	97.78
6	Đảm bảo trình độ chuyên môn của cán bộ quản lý TDTT	59	65.56
7	Đảm bảo trình độ chuyên môn của cán bộ chuyên trách TDTT	78	86.67
8	Đảm bảo trình độ chuyên môn của HLV	58	64.44
9	Đảm bảo trình độ chuyên môn của giáo viên	60	66.67
10	Đảm bảo trình độ chuyên môn của cộng tác viên, hướng dẫn viên	88	97.78
11	Đảm bảo duy trì nhiệt huyết và lòng đam mê với công việc của cán bộ TDTT	86	95.56
	Kinh tế, xã hội		-
1	Điều kiện kinh tế đảm bảo của người tham gia tập luyện	60	66.67
2	Có đủ loại hình, phương thức tập luyện theo đặc thù công việc của người dân	75	83.33
3	Nâng cao mức độ nhận thức của người dân về giá trị, tác dụng của TDTT	88	97.78
4	Có đủ loại hình, phương thức tập luyện phù hợp tình trạng sức khỏe của người tham gia tập luyện	59	65.56
5	Đảm bảo điều kiện phát huy truyền thống tập luyện thể thao của địa phương	58	64.44
6	Có biện pháp thu hút người dân tham gia tập luyện khi có thời gian nhàn rỗi	59	65.56
7	Thực hiện tốt công tác tổng kết hoạt động TDTT hàng năm	81	90
8	Phát huy truyền thống văn hóa, lịch sử của vùng miền	60	66.67
	Cơ sở hạ tầng		-
1	Đảm bảo hệ thống sân tập của từng môn thể thao	81	90
2	Đảm bảo chất lượng các công trình phục vụ cho hoạt động TDTT	82	91.11
3	Đảm bảo số lượng các công trình phục vụ cho hoạt động TDTT	85	94.44
4	Đảm bảo số lượng sân vận động, nhà thi đấu đa năng	61	67.78
5	Mức độ đáp ứng nhu cầu của các công trình thể thao	59	65.56
6	Đảm bảo nguồn kinh phí hàng năm đầu tư cho TDTT	59	65.56
7	Thực hiện xã hội hóa trong huy động kinh phí cho hoạt động TDTT	78	86.67
8	Đảm bảo sự tham gia của các doanh nghiệp vào hoạt động TDTT của địa phương	86	95.56

2. Xác định yếu tố ảnh hưởng tới sự phát triển TDTT quần chúng

Để có căn cứ khoa học và đảm bảo tính khách quan, chúng tôi đã tiến hành phỏng vấn lấy ý kiến của hai nhóm đối tượng là nhóm nhà quản lý và nhóm những người thực thi công việc.

Nhóm 1 gồm 30 nhà quản lý. Đó là các phó, trưởng phòng văn hóa thể thao, phó giám đốc và giám đốc trung tâm văn hóa thể thao, phó giám đốc và giám đốc một số sở văn hóa thể thao của các tỉnh, thành phố.

Nhóm 2 là nhóm thực thi công việc, gồm 60 cán bộ, cộng tác viên TDTT, giảng viên giáo dục thể chất về mức độ phù hợp của các yếu tố ảnh hưởng đến sự phát triển TDTT quần chúng. Với mỗi yếu tố ảnh hưởng và điều kiện, các phương án trả lời là:

Rất đồng ý: 3 điểm

Đồng ý: 2 điểm

Không đồng ý: 1 điểm

Kết quả phỏng vấn trình bày tại bảng 1.

Qua bảng 1 cho thấy: Các ý kiến của nhà quản lý và cán bộ thực thi có sự tương đồng thể hiện qua chỉ số khi bình phương không có sự khác biệt cơ ngưỡng xác suất $P < 0.05$. Các yếu tố có tỉ lệ tán thành cao ở cả hai nhóm đối tượng với điểm trung bình > 2.5 theo 4 nhóm cụ thể như sau: Nhóm Đường lối chính sách: 5; Nhóm Nguồn lực con người: 5; Nhóm Kinh tế, xã hội: 3 và Nhóm Cơ sở hạ tầng: 6 yếu tố.

3. Xác định điều kiện để phát triển thể dục thể thao quần chúng bền vững

Trên cơ sở nghiên cứu lý luận và thực tiễn vấn đề nghiên cứu, đề tài tổng hợp và đưa ra hệ thống các điều kiện để phát triển TDTT quần chúng bền vững gồm 4 nhóm với 33 điều kiện cụ thể. Để đảm bảo khách quan và khoa học, đề tài đã tiến hành phỏng vấn lấy ý kiến đối với 30 nhà quản lý là các phó, trưởng phòng văn hóa thể thao, phó giám đốc và giám đốc trung tâm văn hóa thể thao, phó giám đốc và giám đốc một số sở văn hóa thể thao của các tỉnh, thành phố. Kết quả trình bày tại bảng 2.

Kết quả phỏng vấn cho thấy các phương án lựa chọn được thể hiện khá đa dạng, song ở một số điều kiện có sự tập trung cao đó là: Nhóm đường lối chính sách gồm các điều kiện từ 1 đến 5; Nhóm nguồn lực con người gồm các điều

kiện 2,5,7,10 và 11; Nhóm kinh tế, xã hội gồm các điều kiện 2,3 và 7; Nhóm cơ sở hạ tầng gồm các điều kiện 1, 2, 3, 7 và 8. Đề tài xác định và lựa chọn các điều kiện có sự tán đồng đạt tỉ lệ trên 80%.

KẾT LUẬN

Qua nghiên cứu lý luận, thực tiễn và phỏng vấn ý kiến của các cán bộ, cộng tác viên, giảng viên và các nhà quản lý TDTT, đề tài đã xác định được các yếu tố ảnh hưởng và điều kiện để phát triển TDTT quần chúng bền vững gồm 4 nhóm:

- Nhóm Đường lối chính sách: 5 yếu tố; 5 điều kiện;

- Nhóm Nguồn lực con người: 5 yếu tố; 5 điều kiện;

- Nhóm Kinh tế, xã hội: 3 yếu tố; 3 điều kiện;

- Nhóm điều kiện cơ sở hạ tầng: 6 yếu tố; 5 điều kiện.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Ngọc Kim Anh (2013), “Nghiên cứu phát triển TDTT quần chúng xã, bản vùng đồng bào dân tộc thiểu số Tây Bắc”, *Luận án tiến sĩ giáo dục học*, Viện khoa học TDTT, Hà Nội.

2. Phạm Tuấn Hiệp (2013), “Duy trì và phát triển loại hình tập luyện thể dục thể thao dựa vào phúc lợi xã hội ở xã, phường, thị trấn của tỉnh Bắc Ninh”, *Luận án tiến sĩ giáo dục học*, Viện khoa học TDTT, Hà Nội.

3. Nguyễn Văn Hùng, (2010), “Nghiên cứu động cơ và hiệu quả tham gia tập luyện thể dục thể thao quần chúng của phụ nữ từ 21-55 tuổi tại thành phố Hồ Chí Minh”, *Luận án tiến sĩ giáo dục học*, Viện khoa học thể dục thể thao, Hà Nội.

4. Đặng Quốc Nam (2006), “Nghiên cứu các giải pháp xã hội hoá nhằm khai thác tiềm năng để phát triển thể dục thể thao quần chúng ở thành phố Đà Nẵng”, *Luận án tiến sĩ giáo dục học*, Viện khoa học thể dục thể thao, Hà Nội.

5. Lưu Hồng Kiên (2015), “Nghiên cứu nhân tố tác động và giải pháp thực thi chính sách thể dục thể thao quần chúng”, *Tạp chí khoa học Học viện TDTT Nam Kinh*, số 6-2015, Trung Quốc.

(Bài nộp ngày 5/6/2019, Phản biện ngày 19/6/2019, duyệt in ngày 28/6/2019)

Chịu trách nhiệm chính: Lộc Đình Cường;
Email: locdinhcuong@gmail.com)